

BONT ALLERLEI

Magazine IVN Alphen aan den Rijn 4 - 2021

ivn natuur
educatie
Alphen aan den Rijn

BULLER & RIJNBEEK
NOTARISSEN

Buller en Rijnbeek notarissen

Vijverstraat 7/9 – 2405 BW Alphen aan den Rijn
Postbus 300 – 2400 AH Alphen aan den Rijn
Telefoon 0172 – 475972 Fax 0172 – 476338

info@bullerenrijnbeek.nl

www.bullerenrijnbeek.nl

Avifauna
vogels en zoo

onderlinge

Verzekeren?

Onderlinge Rijn en Aar!

Samen goed verzekerd

Onderlinge 'Rijn en Aar' U.A.

Graaf Albrechtstraat 2-A
2415 AW Nieuwerbrug
t: (0348) 688 316
info@ovmrijnenaar.nl

Vosholstraat 1
2461 AB Ter Aar
t: (0172) 605 700
www.underlingerijnaar.nl

Van de redactie

Redactie

Jolanda Zwaan, Henk Jan Habermehl, Paul Mons
Vormgeving : Marius Stout
Eindredactie : Jolanda Zwaan
Bezorging Bont Allerlei: Henry Loeters

Redactie adres

Tel: 06-20577860
e-mail: jolandazwaan256@gmail.com
Fotografie: de Natuurkiekers
Foto omslag:

Kopij inleveren voor:

inleveren op het redactieadres.

Overname van artikelen is toegestaan
met bronvermelding.

Uitlatingen in dit blad gedaan, geven niet
noodzakelijk de standpunten weer van
de redactie of het afdelingsbestuur.

Druk: HelloPrint

Secretariaat: Irma Brugmans

e-mail: secretarisivnalphenaaandenrijn@ivn.nl
Internet: www.ivn.nl/alphenaaandenrijn
www.facebook.com/ivn.alphenaaandenrijn

Tarieven Lidmaatschap

Contributie leden € 24,00 per jaar

Huisgenootleden € 12,00 per jaar

Met ingang van 2022 wordt de contributie landelijk
geïncasseerd in de maand van start lidmaatschap.

Overstappen naar automatische incasso is mogelijk.

Stuur hiervoor een mail

naar penningmeesterivnalphenaaandenrijn@ivn.nl

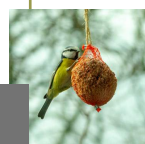
o.v.v. 'overstap automatische incasso'.

Rabobanknummer:

NL85 RABO 0301 6899 62

Contributie moet voldaan zijn uiterlijk 31 maart van
het lopende jaar. Personen, die in de loop van het jaar
lid worden bij **IVN Alphen a/d Rijn** betalen contri-
butie naar verhouding van het aantal nog resterende
maanden van dat jaar.

Verdere gegevens of adressen van bestuur en
coördinatoren van werkgroepen vindt u op pagina 4.

Wij, Marius en Jolanda, gaan afscheid
nemen. Na vele jaren en met veel plezier te heb-
ben samengewerkt aan Bont Allerlei; gaan wij nu
stoppen.

Irma Brugmans zal voorlopig de taken als coördi-
nator van Bont Allerlei overnemen en

haar man Roelof Schutter zal de opmaak van ons
ledenblad op zich nemen.

Heel veel succes en plezier toegewenst met jullie
nieuwe taak.

Wij willen iedereen bedanken voor de mooie
artikelen, de foto's en het meedenken.

Namens het team Bont Allerlei

Hele fijne Kerstdagen en een gelukkig Nieuwjaar.

Inhoud

- 3 Van de redactie / Inhoud
- 4 Adressen
- 5 Van het bestuur
- 6 Gezocht / Jubilarissen
- 7 Vrijwilligers bedankt
- 8 Het roesje
- 9 Het roesje
- 10 Vlinders
- 11 Vlinders
- 12 Wat kom je nou tegen op deze routes?
- 13 Wat kom je nou tegen op deze routes?
- 14 Bruin blauwtje en icarus blauwtje in het Bentwoud
- 15 Bruin blauwtje en icarus blauwtje in het Bentwoud
- 16 Boomfeestdag in Alphen aan den Rijn
- 17 Boomfeestdag in Alphen aan den Rijn
- 18 Boomfeestdag in Alphen aan den Rijn
- 19 Boomfeestdag in Alphen aan den Rijn
- 20 Hallo
- 21 Workshop 'Plantaardige Kunst op schaal'
- 22 Koperwiek en kramsvogel
- 23 Wingerd, vuurdoorn en een vuurwants
- 24 Agenda
- 25 Nationale Tuinvogeltelling
- 26 Van straatschoffies tot groene kunst: stoeplantjes
- 27 Van straatschoffies tot groene kunst: stoeplantjes
- 28 De Laatste Stuyver
- 29 De Laatste Stuyver

ANBI Algemeen Nut Beogende Instelling

- Giften zijn vaak aftrekbaar door onze ANBI status.
- RSIN nummer: 816027766

IVN Alphen aan den Rijn

Bestuur

voorzitter	Gert de Geest	voorzitterivnalphenaandenrijn@ivn.nl Natuurkiekers, VLB, Vlinderwerkgroep	06-23817870
secretaris	Irma Brugmans	secretarisivnalphenaandenrijn@ivn.nl Vertrouwenspersoon, Vrijwilligers, <i>Bont Allerlei</i>	06-13187800
penningmeester	Foppe Jan Japenga	penningmeesterivnalphenaandenrijn@ivn.nl	06-53226448
algemeen bestuurslid	Antoon Zonneveld	zonneveen@live.nl Vrienden vh Heempad, Planologie en Milieu, Excursies, <i>PR&Promotie, IVN-hoek</i>	0172-420058
algemeen bestuurslid	Nell Spreij	nellspreij@gmail.com Lezingen, Jeugd, Junis BSO, Vogelwerkgroep, Vrijwilligers, <i>Social Media</i>	06-51550087
algemeen bestuurslid	Vacature		

Coördinatoren werkgroepen

Bont Allerlei	Jolanda Zwaan	jolandazwaan256@gmail.com	06-20577860
Communicatie/PR	Corry Dierdorp	communicatieivnalphenaandenrijn@ivn.nl	0172-471550
Evenementen	vacature		
Fotowerkgroep Natuurkiekers	Jordan Blaauw	coördinatie@natuurkiekers.nl	
Lezingen	Liesbeth Bos	em.bos@xs4all.nl	06-12883574
Excursies	Dick Warmerdam	dickw@xs4all	06-17718203
	Willemijn van Maanen_naturexplo- rers.ivn@gmail.co m	naturexplo- rers.ivn@gmail.com	06-45564348
NatureXplorers	Gerard Been	milieuenplanologie.ivn@gmail.com	06-37293669
Planologie en Milieu	Romie Jansen	ro-m-ie@hotmail.nl	06-17150093
Sociale Media	Gerda Bonninga	fladderaars.vlinders@gmail.com	06-53403123
Vlinders en Fladderaars	Nicole Bruijnen	Vlinderwerkgroep.ivn@gmail.com	
Vlinderwerkgroep	Stef Strik	vwgalphen@live.nl	06-52096886
Vogelwerkgroep	Hans van Dam	janny@countrygazette.nl	0172-214775
Vrienden van het Heempad	Wim Dieho	wimdieho@ziggo.nl	06-86641802
Vrijwillig Landschapsbeheer			

Vertrouwenspersoon

Angela Schouten	angela.schouten@gmail.com	06- 55307217
Wanneer je een vraag, probleem of klacht hebt over de manier waarop je bejegend wordt binnen de vereniging neem dan contact op met Angela Schouten. Dit is geheel vertrouwelijk.		

Inleveren Kopij IVN Media

nieuwsivnalphenaandenrijn@ivn.nl
Voor aanleveren kopij voor alle media van IVN Alphen aan den Rijn, Bont Allerlei, PR, Website, Nieuwsbrief, Facebook, Instagram.

Boskoop	Hans van Dam	janny@countrygazette.nl	0172 214775
Ter Aar	Atje van der Laan	atjolaan@ziggo.nl	06-12162955
Kaag en Braassem	Dick Warmerdam	dickw@xs4all.nl	06-17718203
Koudekerk aan den Rijn	Riet van Tol		06-25247254
Hazerswoude	Ans van den Broek	ansjedegroot@live.nl	0172-587912

Verenigingsgebouw

Adres	Bezoekerscentrum De Veenweiden	
Openingstijden Bezoekerscentrum	Burg.Bruinslotsingel 15, 2403 NC Alphen aan den Rijn	0172-533296
	Voor actuele openingstijden zie bc-deveenweiden.nl	

Van het Bestuur

Beste IVN'ers,

En weer is er een bijzonder jaar voorbij. Corona is een blijvertje, dat onze activiteiten beïnvloedt. De binnenactiviteiten hebben het eerste half jaar op een laag pitje gestaan. Alhoewel de jeugd doorgedaan is met buitenactiviteiten. Vanaf juni kon weer meer. En even leek het in september dat alles weer als vandoors gepland kon worden. Dat was helaas maar van korte duur.

Ondanks dat alles is ons ledenbestand behoorlijk vernieuwd. Van 24 leden hebben we afscheid genomen, maar ook hebben we tot en met november 37 nieuwe leden mogen verwelkomen. Een aantal daarvan heeft aangegeven ook actief bezig te willen zijn voor IVN. En dat is goed, want we hebben ook continu nieuwe vrijwilligers nodig. De oude garde stroomt uit of geeft aan het wat rustiger aan te willen doen. Lees in dit nummer hierover het interview met Gerda Bonninga die een opvolger zoekt voor de coördinatie van de jeugdactiviteiten.

Dus als je voor het nieuwe jaar het voornemen hebt om vrijwilligerswerk te gaan doen, laat je informeren over de mogelijkheden bij IVN Alphen aan den Rijn, of kijk op onze pagina Meedoen.

Voor nu wensen we je fijne feestdagen en een goed uiteinde.

Namens het bestuur,

Irma Brugmans

P.S. In verband met de doorgevoerde coronamaatregelen, waarbij 1,5 meter afstand weer verplicht is, hebben we besloten om geen Nieuwjaarsbijeenkomst te houden. Of we later in het jaar nog een 'Nieuwjaarswandeling' organiseren, hangt af van de ontwikkelingen. Houdt daarvoor de IVN-nieuwsbrief in de gaten.

<https://www.ivn.nl/>

afdeling/alphen-aan-den-rijn/vrijwilligers-welkom

ivn natuur
educatie
Alphen aan den Rijn

Gezocht

Gezocht: Coördinator Jeugd

Vind jij het ook zo belangrijk dat kinderen in contact komen met de natuur?

En wil jij je daar voor inzetten? Dan zoeken wij jou!

Wij zoeken dan ook een coördinator voor de Vlinders en eentje voor de Fladderaars.

Natuurlijk kun je ook beide groepen coördineren. Je stelt samen met de jeugdbegeleiders een programma op voor het hele schooljaar. De activiteiten vinden plaats in het tweede weekend van de maand, maar niet in de zomervakantie.

Wil je meer weten over deze vrijwilligersfunctie neem dan contact op met Gerda Bonninga.

M. 0653403123 of E. fladderaars.vlinders@gmail.com

Joop van der Laan samen met zijn vrouw

Wim van Genderen

Jubilarissen

Dit jaar hebben we twee jubilarissen. Joop van der Laan en Wim van Genderen zijn dit jaar 25 jaar lid. Het bestuur is inmiddels langs geweest om een bloemetje en de zilveren speld te overhandigen.

ivn natuur
educatie
Alphen aan den Rijn

Vrijwilligers bedankt

Beste IVN-vrijwilliger

Het jaar is bijna weer voorbij. Het overgrote gedeelte zijn we gesloten geweest voor activiteiten, maar er is ook veel doorgegaan. Dat allemaal dankzij jullie inzet.

Het komende jaar beginnen we weer met onzekerheid over wat er wel of niet door kan gaan.

De avondactiviteiten staan op dit moment on hold en of we elkaar overdag kunnen blijven ontmoeten is afhankelijk van de ontwikkelingen met de Zuid-Afrikaanse variant. Ook de IVN-nieuwjaarswandeling zal in ieder geval niet in januari worden gehouden.

Nogmaals bedankt voor jullie inzet en dat we elkaar in 2022 weer kunnen ontmoeten. We wensen jullie een fijne feestdagen en een goede gezondheid.

Antoon, Foppe Jan, Gert, Irma, en Nell

Bestuur IVN Alphen aan den Rijn

Foto: Beeldbank Natuurkiekers, Jordan Blauw

Rups van het roesje.
Overgenomen uit het boek: De grote encyclopedie der insecten.
Uitgeverij: Aventinum uit Praag en Rebo Productions uit Lisse

Het roesje

Nicole Bruijnen

Dit keer krijgt het roesje wat extra aandacht. Deze vlinder hebben we in de maanden juli, augustus en november gezien tijdens het nachtvlinderen rondom Bezoekerscentrum De Veenweiden te Alphen aan den Rijn. Ze worden vaak waargenomen op smeer, wijntouw en soms op licht. Wij hebben deze vlinder in november waargenomen op wijntouw en eerder dus op het laken. Hoe dit precies gaat staat in het vorige nummer van Bont Allerlei beschreven.

Het roesje dankt zijn naam waarschijnlijk aan de kartelvormige vleugels. Deze lijken op ruches van kleding of gordijnen. De wetenschappelijke naam *Scoliopteryx* verwijst hier ook naar. Dit betekent namelijk: kartelvleugelig. Omdat de vlinder roestkleurige vlekken heeft wordt deze ook roestje of roestvlekvlinder genoemd.

De rupsen kun je zien in de periode mei tot en met september. De rups heeft een helder groen slank lijf en heeft donkere en een vage gele zijlijnen. Door deze tekening valt hij op de bladeren niet op. Als ze gestoord worden werpen ze zich op hun zij. Vaak vallen ze dan, van grote hoogte, op de grond. De rups heeft vijf paar schijnpoten. Overdag kun je ze rustend aantreffen aan de onderkant van het blad van de wilg of populier (waardplanten).

Als de rups volgroeid is spint deze twee bladen aan elkaar, of rolt er eentje op, waarin de verpopping kan gaan plaatsvinden. Vaak zitten deze aan het eind van een tak. De pop is dofzwart. Na een periode van circa drie weken komt er uit deze pop de nachtvlinder.

Het roesje vliegt in één of twee generaties tussen eind juni

en september en na de overwintering in de lente. Of het twee generaties zijn is afhankelijk van het weer. Het roesje kan het hele jaar door dus worden waargenomen.

Het voedsel dat het roesje eet varieert van nectar van wilgenkatjes in de lente, tot de bessen van de braam in de zomer; in het najaar zullen ze de nectar drinken van de bloeiende klimop. Deze laatste bloeit tot in december.

Het roesje eet alleen 's nachts. Overdag verbergt het zich aan de onderzijde van bladeren.

Tijdens de zoektocht naar eten kan het roesje opgegeten worden door verschillende nachtdieren waaronder ook de vleermuis.

Het roesje heeft een bijzonder verdedigingsmechanisme wat de vleermuis betreft. Zij hebben, net als sommige andere nachtvlinders, een gehoororgaan ontwikkeld. Dit is een 'gat' in het lijf, soms afgeschermd door een klepje met een vliesje over het gat. Dit gat zit aan beide kanten van het borststuk. Het gehoororgaan werkt in principe hetzelfde als dat van ons: met trillingen. Het oor van het roesje is afgestemd op hoge tonen. Door deze trillingen kunnen ze een vleermuis tot op 30 meter horen.

Door dit mechanisme kan het roesje als de vleermuis nog ver genoeg weg is op tijd wegvliegen, waardoor het van de radar van de vleermuis verdwijnt. Mocht de vleermuis dichtbij zijn, dan plooit het roesje de vleugels samen en laat zich dan vallen. Ook dan verdwijnt het roesje weer van de radar.

Het roesje overwintert in Nederland en soms zelfs in dezelfde ruimtes als waar de vleermuis ook te vinden is. Ze zitten met meerdere roesjes bij elkaar in kelders, bunkers, schuren, holle bomen etc.

Wie weet zitten er wel bij jou in de buurt. Mocht je er een-tje zien laat deze rustig zitten en geniet

Vlinderen

Rechts het dijkje, links het middengedeelte

Annemieke van Eeuwen

In 2017 maakte ik met de vlinderwerkgroep een excursie door een nieuw natuurgebied. Het was net klaar. Nog vrij kaal, maar er waren al wel bloeiende planten aangeplant. Terwijl we daar liepen kwam de vraag: 'Wie wil hier een vlinderroute lopen?' Na een maand goed erover te hebben nagedacht, heb ik mij hiervoor aangemeld.

Natuurgebied Compierenade is aangelegd ter compensatie van de containerhaven bij de hefbrug. Zo komt het dat de Provincie Zuid-Holland de eigenaar is en de SLA (Stichting Landschapsfonds Alphen aan den Rijn e.o.) verzorgt het beheer. Het natuurgebied maakt deel uit van het Natuur Netwerk Nederland. De gedachte was om een lint van natuurgebiedjes te creëren van de Nieuwkoopse plassen tot Zoeterwoude. In de polder Zaans Rietveld bestaat het lint uit de Elfenbaan (tussen de N11 en het spoor), natuurge-

bied Compierenade, groengebied IJsvogel, camping Polderflora en van Staats Bos Beheer - het Zaanse Rietveld. Het natuurgebiedje ligt in de punt tussen het fietspad Compierenade (richting Boskoop) en het Ravelijnpad langs de N11 richting het Zaanse Rietveld. U kent het wel: het fietspad waar je luid mag zingen.

De vlinderstichting heeft door het hele land vlinderroutes uitgezet die gelopen worden door vrijwilligers. De aan- of afwezige vlinders kunnen iets vertellen over het gebied waar de route doorheen loopt. Iedere loper doet dat op dezelfde manier: je loopt rustig en doet of je door een denkbeeldige tunnel loopt. De vlinders (rupsen doen niet mee) binnen de tunnel tel je. Vliegt er een leuke vlinder net buiten je tunneltje, dan telt deze helaas niet mee. Alle tellingen komen bij de vlinderstichting terecht, waar de bijzon-

derheden van de route bekend zijn. Hoe is het terrein, de afstand, wat voor vegetatie, de ligging etc.

Rechts het dijkje, links het middengedeelte

Ik volg een route over het hoge middengedeelte en loop daar gewoon over het bestaande paadje. Op het middenstuk is de afgegraven grond terecht gekomen uit het moeras en weiland. Een rij wilgen zorgt voor beschutting en in het voorjaar hangen de katjes boordevol stuifmeel. In het begin 2017-2018 stond het er vol met distels. Voor ons misschien wat stekelig, maar een prima nectarplant voor de vlinders.

De tweede route in het gebied loopt over de noordzijde - het weiland. Het weiland, de naam zegt het al, is gewoon een weiland. Drie percelen naast elkaar die in een punt uitlopen, onderling verbonden met dammetjes. Het is een 'ouderwets' weiland, dus niet alleen maar raaigras, maar verschillende soorten door elkaar, met ruimte voor bloemen. De sloten zijn voorzien van natuurlijke oevers. De kant loopt geleidelijk af en er is veel ruimte voor bloemen en planten zoals de dotterbloem, watermunt en pijltorkruid. Het weiland wordt éénmaal per jaar gemaaid en daarna komen de lakenvelder koeien er in, inclusief de stier. Daardoor is het voor mij niet meer mogelijk om er dan nog te lopen. Deze route bestaat trouwens uit acht secties (stukken).

Het moeras in het vroege voorjaar

De derde vlinderoute loopt langs de Compierenade richting Boskoop naar het moeras. Dit is een dijkje en ligt iets hoger dan het moeras, maar niet zo hoog als het middengedeelte. De begroeiing is heel divers met gewone engelwortel, poelruit, moeras rolklaver en grote kattenstaart, maar ook met riet en gele lis. De hogere planten aan de zijanten zorgen voor luwte en beschutting, terwijl het daartussen een bloemenrijkdom is. Het laatste stuk van deze route ligt aan de andere kant van het moeras: de bult. Het is een punt die ook wat hoger ligt door afgegraven grond, maar hier zijn bomen en struiken geplant, zoals vlier, liguster en kers. Dit is een heel andere biotoop, die eigenlijk nergens bij paste en is daarom aan de dijkroute toegevoegd. De dijkroute heeft daarom vier secties, drie op de dijk en als vierde de bult.

Tot slot de route door het moeras. Het moeras bestaat echt uit laagveen. Als je er overheen loopt veert het onder je voeten. De randen lopen heel geleidelijk af en de bodem ligt niet veel hoger dan het waterniveau. Daarom groeit er veel pitrus, maar ook watermunt, moeras vergeet-mij-niet, heelblaadje en koninginnekruid. In de zomer is het er erg broeierig door al dat vocht, terwijl het een open gebied is. Her en der ligt er wat veenhout wat bij het graven van de sloten, in het oude patroon van de voormalige eendenkooi, naar boven is gekomen. Het moeras kent vijf secties: elk veld heeft één sectie, behalve het laatste; dat heeft er twee.

Het moeras in het vroege voorjaar

bont allerlei

Vlindersen (vervolg)

Dagpauwoog

Kleine vos

Klein geaderd koolwitje

Wat kom je nou tegen op deze routes?

Wat kom je nou tegen op deze routes? Allereerst de standvlinders. Dit zijn de vlinders die hier als rups uit hun eitje gekropen zijn, in het gebied zijn opgegroeid, om tenslotte als vlinder weer eitjes af te zetten. Kortom hun hele leven speelt zich hier af. Dit zijn bij mij bijvoorbeeld: dagpauwoog, icarusblauwtje en kleine geaderde koolwitje. Ze moeten dit dan wel 10 jaar lang doen en zolang bestaat dit gebied nog niet. Dus dit is voor de toekomst.

Daarnaast komen er nog trekvlinders. Je zou het niet zo verwachten, maar net als bij vogels zijn er ook vlinders die trekken. In de zomer komen ze vanuit het zuiden naar Nederland, leggen eitjes en sterven. Als de nieuwe rupsjes vlinder geworden zijn, tanken ze zich vol met nectar, wachten een goed moment af en vertrekken met z'n allen weer naar het zuiden. Daar leggen zij hun eitjes. De nieuwe generatie komt het jaar erop weer onze kant op. De atalanta en de distelvlinder zijn zulke trekvlinders.

Oranje luzernevlinder

Distelvlinder

Zoals hieronder te zien is, heb ik heel gewone vlinders, die je overal wel tegen kan komen.

	tussenstuk					weiland					dijkje/bult					moeras			
soort	2018	2019	2020	2021		2018	2019	2020	2021		2018	2019	2020	2021		2018	2019	2020	2021
atalanta	0	1	5	7		0	0	1	3		0	10	7	8		0	9	1	8
bont zandoogje	0	1	0	1		0	0	1	0		1	1	2	1		0	0	0	1
boomblauwtje	0	0	0	0		0	0	0	0		0	0	1	0		0	0	0	0
citroenvlinder	0	0	0	0		1	1	0	0		0	0	0	1		0	0	0	1
dagpauwoog	22	11	10	4		1	1	4	1		5	3	10	12		5	8	9	7
distelvlinder	3	19	0	0		0	2	0	0		2	63	0	0		1	17	0	0
groot koolwitje	0	1	2	0		1	0	3	0		1	3	2	0		2	2	2	0
icarusblauwtje	1	0	0	0		1	0	0	0		3	0	0	0		44	1	2	0
klein geaderd koolwitje	45	0	3	3		26	4	0	1		35	2	1	16		18	4	1	14
kleine vos	0	1	0	4		0	0	6	2		0	0	0	0		4	0	0	11
kleine vuurvlinder	11	0	0	0		0	0	0	0		18	0	0	0		26	3	1	0
landkaartje	0	0	0	0		0	0	0	0		0	0	0	0		3	1	0	1
oranje luzernevlinder	0	3	0	0		0	0	0	0		0	2	0	0		0	0	0	0
zwartspriet dikkopje	0	0	0	0		0	0	0	0		0	0	0	0		0	0	0	1

Opvallend zijn in 2018 de hoge aantallen o.a. klein geaderd koolwitje en het icarusblauwtje vooral in het moeras. Een jaar later zijn deze aantallen flink gekelderd. Zoals u misschien nog weet, was dit het jaar met een extreem droog najaar. De bodem van het moeras was flink aan het oxideren en werd hard en zwart. Maar het werd nog erger: door de lage waterstand in de sloten kon het water niet meer door het helofytenfilter. Tot mijn grote verbazing waren de sloten in het gebied binnen twee weken bijna verdampt. De koeien liepen op de bodem. Gelukkig werd het filter wat uitgediept en kon het water weer stromen. Helaas was het voor de planten in het moeras en de vlinders al te laat. Door het verwelken van planten hadden de rupsen geen eten en de vlinders vonden de kwaliteit van de planten niet meer goed genoeg om eitjes te leggen. Dit is duidelijk in de tabel hierboven terug te zien.

Door het waterniveau nu hoog te houden en steeds te controleren, krabbelen de vlinders weer langzaam op.

Landkaartje

Bruin blauwtje en icarus blauwtje

Bruin blauwtje

icarus

icarus blauwtje

Jan Henk Leeuwenburg

Vanuit de IVN-fotowerkgroep 'De Natuurkiekers' volgen we al twee jaar de ontwikkelingen in het Bentwoud. Ik richt me hierbij wat meer specifiek op de vlinders, die in het Bentwoud te vinden zijn.

Welke vlinders men in een gebied kan tegenkomen heeft te maken met welke waardplanten er groeien en dat is weer afhankelijk van de grondsoort. In het Groene Hart met al z'n klei en veen komen weinig zandgronden voor, waardoor het bruin blauwtje wat minder vaak te zien is.

Een uitzonderling is de Zeemanheuvel in het Bentwoud. Bij de opbouw van De Zeemanheuvel is veel zand gebruikt, waardoor op de heuvel ook zandminnende planten zijn terug te vinden. In 2020 kwam het bruin blauwtje in grote aantallen op de heuvel voor. Het bruin blauwtje is een mooie kleine vlinder van slechts 25 mm. En zowel de onderkant als de bovenkant zijn bijzonder fraai. Het bruin blauwtje onderscheidt zich op een aantal punten van het icarus blauwtje.

Aan de onderkant ontbreekt de zogenaamde 'wortelstip' op de voorvleugel. Op de achtervleugel zit de tweede stip van voor wat lager en de witte rand is geblokt.

Elk jaar zijn er twee generaties bruin blauwtjes. De eerste generatie is te zien in mei en de tweede generatie vliegt in augustus.

Het icarus blauwtje komt ook voor op de heuvel. In de zomer van 2020 was de heuvel één grote bloemenzee met allemaal vliegende blauwe stipjes.

Er zaten zoveel vlinders, dat ze in de vroege ochtend al te zien waren, terwijl ze nog moesten opwarmen.

Als ze dan de vleugels ook nog spreiden om maximaal zonnewarmte op te nemen, dan is dit het juiste moment voor de natuurfotograaf.

in het Bentwoud

icarus blauwtje

icarus blauwtje

Het mannetje van het icarus blauwtje is altijd felblauw.

Het vrouwtje kan vele verschillende verschijningsvormen hebben. Sommige vrouwtjes zijn vrijwel geheel bruin en daarbij van boven nauwelijks te onderscheiden van het bruin blauwtje.

En als zowel het bruin blauwtje als het icarus blauwtje in dezelfde wei vliegt, is dat wel opletten en zorgen dat je de onderkant vastlegt.

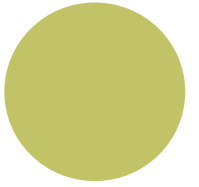
Andere icarus vrouwtjes hebben weer veel meer blauw. De bovenkant wordt dan weer een fraai palet van bruin, blauw en geel.

In de herfst van 2020 was de Zeemanheuvel zo kort gemaaid, dat planten met wortel en al uit de grond waren getrokken. Omdat het bruin blauwtje als halfvolgroeide rups in de strooisel laag overwintert, zijn waarschijnlijk de

meeste rupsen ook meegemaaid, want in 2021 zijn er maar weinig bruin blauwtjes gezien. Ook het aantal icarus blauwtjes is in 2021 drastisch gereduceerd.

Dit najaar is de Zeemanheuvel veel minder kort gemaaid. Dus laten we hopen dat de komende jaren de populatie zich weer herstelt.

ivn natuur
educatie
Alphen aan den Rijn

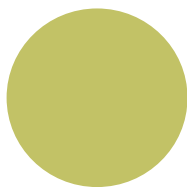
Boomfeestdag in Alphen aan den Rijn

Prinses Irene opende op de landelijke viering van Boomfeestdag het IreneBos.

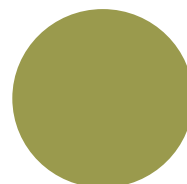
De prinses plant als eerste een boom. Ook haar zoon, dochter, schoondochter en vijf kleinkinderen zijn vandaag aanwezig.

De Vlinders en Fladderaars van de jeugdwerkgroepen zijn ook aanwezig en genieten volop. Veel IVN'ers hebben geholpen met het uitdelen van een tas. De inhoud bestaat onder andere uit irenebloembollen en een Mens en Natuur van het IVN.

Boomfeestdag in Alphen aan den Rijn

ivn natuur
educatie
Alphen aan den Rijn

Hallo

Mag ik mij even voorstellen?

Ik ben de “GroenCast” een rijdend stukje natuur! Ik ben bedacht en ontwikkeld door de medewerkers van het Uitbureau in Verpleeghuis Oudshoorn. Mijn missie is het brengen van de natuur naar alle bewoners van Oudshoorn. Door mij kan het Uitbureau een unieke natuurbeleving presenteren aan bewoners, familie en collega’s.

De Groencast bestaat uit twee delen

Ten eerste is er een kast met natuurgerelateerde materialen zoals natuurboeken, bijenwas en vergrootglazen om bijvoorbeeld nu eindelijk eens die mier of die bloem van dichtbij te bekijken.

Onder de opvallende groene kast bevindt zich een oude radio met daarin een geluidsbox met bijbehorende iPod. Op deze iPod staan podcasts van IVN en verschillende natuurgeluiden.

De Groencast is een aanvulling op de natuurkoffer die al een aantal jaar beschikbaar is voor bewoners van Oudshoorn.

Met dank aan de bijdrage van:

LMC Witteman - Luinstra

Mdw. dagbesteding verpleeghuizen | Uitbureau

Workshop 'Plantaardige Kunst op schaal'

Voorbeelden van mogelijke plantaardige composities
(foto's Marion van der Veen)

Workshop 'Plantaardige Kunst op schaal'

Met behulp van een speciale lijmtechniek een plantaardige compositie maken? Kom dan naar de workshop van Marion van der Veen op zondagmiddag 23 januari '22 in het Bezoekerscentrum De Veenweiden in Alphen aan den Rijn.

Het heeft natuurlijk iets met bloemschikken te maken. Maar het is toch heel veel meer. Als ondergrond dient wel een glazen schaal. Daarop worden bloemblaadjes, bladeren, veertjes e.d. gelijmd. Voorbeelden van composities op de schaal zijn te bekijken. Maar je kunt natuurlijk ook je eigen idee uitwerken.

Je kunt er een waxinelichtje inzetten. Je hebt dan een wel heel mooi en bijzonder windlicht. Je kunt de schaal ook gewoon voor de sier neerzetten of als fruitschaal gebruiken. De gebruikte plantaardige materialen hebben hun natuurlijke kleur, zijn dus niet geverfd en kunnen na verloop van tijd een andere kleurnuance aannemen.

Kosten en aanmelding

De workshop op 23 januari duurt van 13.30 – 16.00 uur, de kosten bedragen 25 euro p.p. inclusief schaal van 20 cm doorsnede, plantaardig materiaal, lijm en zandafwerking. Je rekent direct af met de kunstenaar.

Geef je zo snel mogelijk op via email: info@bc-deveenweiden.nl. Dan zorgt de kunstenaar voor genoeg schalen en plantaardig materiaal. Maximum 10 personen kunnen deelnemen. Vol = vol.

Koperwiek en kramsvogel

Martijn de Jong

Foto's van dit artikel staan ook op de achterkant

De familie van de lijsters is wereldwijd een behoorlijk grote familie en ook in Nederland kennen we diverse soorten lijsterachtigen. De meest bekende is wel de merel die in vrijwel iedere tuin wel op bezoek komt en in het voorjaar je heerlijk wakker laat worden met zijn mooie zang. Ook de zanglijster is algemeen bekend en broedt overal in Nederland.

In het najaar en de winter krijgen we er nog twee lijster-soorten bij, al zijn de aantallen per jaar vaak erg wisselend. Zo rond midden oktober komen de koperwieken en een paar weken later volgen de kramsvogels. Ze komen vooral uit het noorden en verre oosten van Europa en trekken naar het zuidwesten voor voedsel.

Koperwiek

De koperwiek is ietsje kleiner dan onze zanglijster en opvallend is de scherpe koptekening met wenkbrauwstreep en de rood-/koperkleurige flanken en ondervleugels. Waar de naam vandaan komt mag dus duidelijk zijn. De borst en buik zijn zwaar getekend met donkere/bruine strepen. Wanneer in het najaar de trek goed op gang komt, zijn er dagen waarop de lucht vol zit met grote groepen koperwieken die met een lang tsiehhhh-geluid ook vaak goed te horen zijn, ook tijdens de avond en nacht. In oktober 2020 werden er in het Bentwoud op één dag meer dan 74.000 overtrekkende koperwieken geteld. In gebieden met besenstruiken duiken ze graag even naar beneden om wat bessen te eten, al komen ze niet heel snel in kleinere tuinen aangezien ze best schuw zijn. Ook fruitboomgaarden en grasveldjes zijn geliefd, op zoek naar rottend fruit en wormen. Goede plekken zijn o.a. het Zegerslootgebied en de veldjes rondom het Weteringpad. Aan het eind van de winter vliegen de koperwieken (veel meer verspreid dan in het

najaar) terug naar hun broedgebieden in N- en O-Europa.

Ze broeden in dichte vegetatie en laag bij de grond, of soms ook op de grond. Ze leggen 4-6 eieren en hebben meestal 2 nesten per seizoen. Net als bij onze merel gaat de opvoeding snel en binnen een maand na het uitkomen van de eieren zijn de jongen al zelfstandig.

Kramsvogel

De kramsvogel is juist duidelijk weer een maatje groter dan onze zanglijster en bijna net zo groot als de grote lijster, die in onze regio niet veel voorkomt. Het kleed is totaal anders en valt dus goed op met een grijze kop en stuit, bruine mantel en vleugels en een sterk getekende onderzijde met vaak een oranjegele tint op de borst. De kramsvogels komen meestal een paar weken later dan de koperwieken en ook in wat lagere aantallen. Opvallend is dat bij invallende kou er ook vaak weer meer kramsvogels te zien zijn. Ook de kramsvogel is aan zijn geluid goed te herkennen en heeft een vrij luide, soort scheldende tsjak-tsjak-tsjak roep.

Plekken met veel (lijster)bessen zijn zeker aan het eind van de herfst en begin van de winter favoriet, maar rottend fruit staat ook hoog op de verlanglijst. Na het verdwijnen van de bessen vind je de kramsvogel foeragerend op grasveldjes op zoek naar wormen. Aan het begin van de lente zie je vaak weer een opleving van het aantal kramsvogels, wanneer ze weer noordwaarts trekken. Een klein deel van de kramsvogels broedt zelfs in Nederland, voornamelijk in het oosten.

De kramsvogel kiest als broedgebied vaak een afwisselend landschap van vochtige graslanden en boomgebieden. Ze broeden dicht bij elkaar in kleine groepjes en leggen per seizoen 2 nesten met 5-6 eieren.

Een aantal jaren geleden moest onze haag van veldesdoorn eruit omdat hij aan alle kanten 1 meter van onze stadstuin innam. We wilden er iets voor terug planten dat mooi was voor ons en ook iets opleverde voor de dieren in onze tuin, maar dat niet zo breed zou uitgroeien. Het werd een combinatie van wilde wingerd, klimop en vuurdoorn. Klimop is het hele jaar groen en biedt schuilgelegenheid aan insecten en vogels. De bloemetjes bloeien vrij laat in het jaar en leveren dan nectar aan de laatste rondvliegende insecten. De zwarte bessen vormen in de winter een lekker hapje voor vogels. Ook de wingerd is een goede leverancier van nectar en stuifmeel, ook al zijn de bloemetjes klein. Een bij haalt per bloem per dag 1 à 2 mg nectar binnen. De vruchten zijn kleine blauwe zoetige besjes, die een lekkernij zijn voor vele vogels (mensen kunnen ze beter niet eten). In het najaar is deze plant voor ons 'eyecandy' (letterlijk oogsnoep ofwel een genot om te zien) zoals de Engelsen dat zo mooi uitdrukken. De bladeren verkleuren van groen, naar geel en via oranje naar karmijnrood. Geweldig om te zien, onze eigen 'Indian summer' in de achtertuin. Wingerd hoort tot de wijnstokfamilie en komt oorspron-

Wingerd en vuurdoorn

Vuur wants

hun snuit zuigen ze het sap uit de stengel.

Het tweede deel van hun wetenschappelijke naam *Pyrrhocoris apterus* betekent: zonder vleugels. Dat klopt niet want ze hebben wel degelijk vleugels maar meestal kunnen ze er niet mee vliegen omdat ze te kort zijn. Over die vleugels las ik op wikipedia deze aardige feitjes:

"Er komen verschillende vleugelvormen voor, zoals langgevleugelde exemplaren die zowel goed ontwikkelde voorvleugels hebben als vliezige achtervleugels, waarmee ze goed kunnen vliegen. Dit wordt wel macropter genoemd maar komt bij de vuurwants zelden voor. De meeste exemplaren zijn kortgevleugeld of brachypter, deze wantsen hebben

Wingerd, vuurdoorn en een vuurwants

kelijk voor in het zuiden van Canada en noorden van de VS. De soort is in Europa ingevoerd maar komt hier inmiddels ook op veel plaatsen in verwilderde vorm voor. Met hechtschijfjes 'kleven' de ranken aan muren, de groeisnelheid is groot maar de plant is makkelijk te snoeien en te verwijderen waar hij niet gewenst is.

Vuurdoorns hebben ook heel wat te bieden in de tuin. De plant hoort bij de rozenfamilie; ze hebben dan ook flinke doorns. Die stekelige takken zijn een prima natuurlijke bescherming tegen klimmende katten voor broedende vogels. In het voorjaar is de struik getooid met witte bloemschermen en vliegen de insecten af en aan. In de winter worden de besjes door vogels gegeten. Wij hebben een variëteit met gelige besjes en een met rode besjes. De soort met oranje besjes is het meest bekend.

Op hemelsleutel, een laat bloeiende vetplant, zag ik een vuurwants. In de zomer worden de eitjes van deze soort afgezet en na een aantal larvenstadia vervellen ze in september tot de volgroeide wants. Deze genoot dus pas kort van zijn volwassen leven. De winter overleven ze in groepen onder de grond of tussen bladeren. Ze leven voornamelijk van planten: met

geen membraan aan de achterzijde van de voorvleugels. Er komen daarnaast ook combinaties voor van exemplaren met lange voorvleugels en korte achtervleugels en vice versa. Ten slotte komen er soms exemplaren voor die ongelijke vleugels hebben, wat maar weinig voorkomt bij de insecten. Uit onderzoek naar de redenen achter kort- of langvleugeligheid bij de vuurwants komen verschillende oorzaken naar voren. Als de nimf zich ontwikkelt bij een hoge omgevingstemperatuur en een hoge lichtintensiteit is de kans groter dat het volwassen exemplaar langgevleugeld is. Ook heeft de wants meer kans lange vleugels te ontwikkelen als de nimf in een omgeving opgroeit met veel soortgenoten waarbij de dieren actiever zijn. In het laboratoriumonderzoek wordt verfrommeld papier gebruikt als surrogaat voor de strooisellaag, en opmerkelijk is dat zelfs het gebruikte papier kan invloed hebben op de ontwikkeling van de vleugels. Bij gebruik van advertentiepagina's van het tijdschrift *Nature* komen normaal ontwikkelde wantsen tevoorschijn, als papier van *Scientific American* wordt gebruikt treden vergroeiingen op. Ook uit ander laboratoriumonderzoek is bekend dat de nimfen van de vuurwants reageren op stoffen uit papier."

natuurnotitiesmoniquesmulders.blogspot.com

goudvink, foto Martijn de Jong

aanmelden voor een excursie, lezing of workshop is verplicht.
De excursies zijn onder voorbehoud. Houd de geldende coronamaatregelen in de gaten.

Agenda

Zoek van Kerst tot 3 januari naar bloeiende planten

FLORON organiseert deze winter voor de achtste maal de Eindejaars Plantenjacht in een ogenschijnlijk onmogelijk periode: midden in de winter. Van Kerst tot 3 januari gaan plantenliefhebbers overal in Nederland op zoek naar bloeiende planten. We zijn benieuwd hoeveel verschillende planten er dan nog in bloei staan en welke bloeiende plant het meest wordt gezien. Jij kunt ook meedoen!

We verwachten deze winter aardig wat bloeiende planten te vinden. Het gaat dan bijvoorbeeld om soorten die bij het uitblijven van serieuze nachtvorst de bloei nog wat weten te rekken of om soorten die het hele jaar door bloeiend te vinden zijn. En als het weer echt meezit dan beginnen voorjaarsbloeiers al te bloeien op zonnige en beschutte plekken,

Doe mee! De regels zijn eenvoudig:

Kies een moment van zaterdag 25 december (Eerste Kerst-

dag) t/m maandag 3 januari, met goed weer voor een wandeling.

Noteer gedurende één uur alle wilde en verwilderde planten die in bloei staan (geen tuinplanten). Je hoeft geen aantallen te noteren. Gebruik de zoekkaart hiernaast om planten op naam te brengen.

Geef de resultaten door aan: www.floron.nl/plantenjacht of www.tuintelling.nl

Tussen Kerst en Nieuwjaar.

Floron Eindejaarsplantenwandeling

Gidsen: Hans v. Dam + Miep Munninghoff

Op zoek naar de laatste nabloeiers.

Vooraf opgeven: de datum wordt aan de hand van het weer bepaald. Iedereen wordt gemaild/gebeld wanneer de excursie van start gaat.

Start: Kinderboerderij de Contactweide Snijdelwijcklaan 6 Boskoop

Aanmelden: Hans v Dam telf. 0172 – 21 47 75 of mail jan-ny@countrygazette.nl

pimpelmees, foto: Janny Eskes

Nationale Tuinvogeltelling

Nationale Tuinvogeltelling

De eerstvolgende editie vindt plaats van 28 tot en met 30 januari 2022.

<https://www.vogelbescherming.nl/tuinvogeltelling>

Wintervogeltellingen in het Gouwebos

Elke 2e of 3e zaterdag is er tussen 09.00 en 12.00 uur een telling. Dat vindt plaats in de maanden september tot en met maart. De resultaten worden doorgegeven aan SOVON Vogelonderzoek. Hans van Dam gaat na vijf jaar tellen stoppen. Wie wil het van Hans overnemen? Enige vogelkennis is belangrijk, evenals een goed gehoor en zoveel mogelijk continuering van deelname.

Er zijn 2 tot 4 tellers.

Heb je belangstelling meld je dan aan bij Hans:
Tel: 0172 214775 of janny@countrygazette.nl

Struinen door de Duinen

woensdag 29 december 10.00 – 15.00 uur

Bijkomen tussen de feestdagen met een duinwandeling is een echte IVN-traditie:

heerlijk struinen door de Amsterdamse Waterleidingduinen.

Het mooie afwisselende gebied met bos, duin en water staat garant voor veel vogelsoorten: lijsters, koperwieken en grote gele kwikstaart, soms ook goudvink, goudhaan en boomklever.

Op het water: grote zaagbekken, brilduikers en wilde zwanen.

Ook is de kans groot om vossen en herten te spotten.

Start: P-plaats Golfbaan, Kromme Aarweg 3, Alphen (bij Zegerbrug, Aarkanaal)

Toegang tot het duingebied: ca. € 2 per persoon.

Aanmelden: vwgalphen@live.nl

ivn natuur
educatie
Alphen aan den Rijn

Van straatschoffies tot groene kunst: stoepplantjes

Hans van Dam

Sinds plantsoenendiensten zijn gestopt met het gebruik van glyfosaat (Round Up) zie je de straatnatuur opbloeien. In Amsterdam staan zo'n 800 soorten geregistreerd. Jaarlijks komen er nieuwe soorten bij, vaak exoten. Sommigen noemen het onkruid, wij spreken van stadsnatuur. Het is niet enkel schoonheid wat je ziet en sommige soorten zie je liever niet. Stoepplantjes geven een signaal: biodiversiteit is noodzaak.

Biodiversiteit in stedelijke omgeving

Hortus Botanicus Leiden vraagt al enige tijd aandacht voor stoepplantjes. Velen ergeren zich aan de onkruiden, de nuttige kant wordt niet opgemerkt. Planten kiezen er niet voor om daar te groeien, maar pakken elke kans voor overleving. Planten in een versteende stad dragen bij aan biodiversiteit en helpen mee om de omgeving te verkoelen. Dat is ook de functie van openbaar groen, natuurlijke oevers en gazons.

Echter, gazons worden wekelijks gemaaid en groenstroken geschoffeld. Dat draagt niet bij aan biodiversiteit, dus neemt de natuur het recht in eigen hand. Grootste vijand van stoepplantjes is de nette mens, die klaagt bij de gemeente, die komt met de straatbrander en de kokend waterspuit. Wat een energievervalsing van die brander en het benzine verslindende veegmonster! Er zijn ook gemeenten die het niet zo nauw nemen en (soms onbewust) hoekjes en randen overslaan, soms ook uit bezuiniging.

Wat zijn stoepplantjes en hoe verspreiden ze zich?

Stoepplantjes zijn genoemd naar hun toevallige standplaats, je vindt de soorten ook in tuinen en bermen, mits ze daar de kans krijgen. Stenen absorberen warmte en blijven langer vochtig, daardoor kiemen zaden sneller. Mensen en dieren zijn de verspreiders, via kleding, schoenen en hun vacht. Ook de gazonmaaier die over straat van het ene naar het andere veld raast verliest zaden. Sommige zaden hebben mierenbroodjes, mieren nemen het eetbare deel mee naar hun nest, vaak onder trottoirs, zaden blijven achter. Er zijn klevende zaden, zaden die meespoelen richting riool, springende zaden, vogels die morsen, door luchtstroming (autoverkeer), via autobanden. Mensen, terug van vakantie, die hun auto schoonmaken. Zaden die aan slakken en wormen kleven. Pluisjes zwevend in de wind naar onbekende bestemming. Zelfs de schone straatveger stimuleert de kruiden, men veegt ze in de voegen. Met schoffels, mesjes en ander scherp spul probeert de nette mens het 'onkruid' te verwijderen, stenen slijten erdoor en geeft nieuwe kansen voor stoepplantjes. Je blijft bezig.

Botanisch stoepkrijten dankzij corona

Mensen zitten vaker thuis, hebben meer aandacht voor hun omgeving en zien opeens tussen straatstenen ook mooie plantjes staan. Onkruid klinkt negatief, zo ont-

Weegbreezaden

stonden allerlei namen: stadsplanten, tegelkruiden, straatschoffies, vluchtkruiden, straatmadelieven en stoepplantjes. Het laatste is een begrip geworden.

Het stoepkrijten ontstond in Frankrijk, iemand van de Hortus in Toulouse kwam op het idee. Dat sloeg aan, waaide over naar Engeland en kreeg de aandacht van Mathilde Simons (Hortus in Leiden), die het botanisch stoepkrijten in Nederland introduceerde. Ze deelde het onderwerp online en zo kwam het in een stroomversnelling. Floron haakte aan, Nature Today pakte het op, scholen zagen kansen, natuurclubs als alternatief voor vervallen excursies. Zelfs wedstrijden werden georganiseerd. In ons land is stoepkrijten toegestaan. Initiatieven ontstonden o.a. in Amersfoort, Haarlem, Deventer, Rotterdam en Leiden.

‘Stadsflora van de lage landen’

In 2020 verscheen dit boek, samengesteld door Ton Denter. Ruim 800 planten worden geportretteerd, met duidelijke foto's en goede omschrijving, met routebeschrijvingen van 26 verschillende steden. Een beter tijdstip voor dit boek was ondenkbaar, ik kan het iedereen die meer van planten wil weten, aanbevelen. Veel soorten vind je ook in de stadskern en wijken van Alphen aan den Rijn, ook in eigen straat. IVN- en KNNV- leden grijpen de verschijning van dit boek aan om ook in andere steden en dorpen routes uit te werken om het biologisch

stoepkrijten te stimuleren, vooral bij scholen, jeugdclubs en tijdens gerichte excursies.

Laat je inspireren: 2022 wordt het jaar van de stoepplantjes

De Hortus in Leiden heeft een educatieve website over stoepplantjes (@hortusleiden #stoepplantjes).

Nature Today is per 1 augustus 2021 gestart met een keuze 'stoepplantje van de week' (aanbevolen!).

De Leidse Hortus deelt stoepplantjesnieuws via de sociale media: www.stoepplantjes.nl.

Ook IVN Alphen gaat aandacht geven aan stoepplantjes in wijken en buurten.

Gewone melkdistel, foto: Jolanda Zwaan

Weegbree, foto: Elvira Wiersma

De Laatste Stuyver

Op 14 nov zouden we voor het eerst sinds pre-coronatijden een wandeling in het stadshart van Alphen houden, Ineke van Elk voor het verhaal over de stenen en ik voor wat er groeit.

Helaas was er nog maar één deelnemer over, enkele anderen vonden het nog te spannend. Maar deze was wel helemaal uit Best hierheen gekomen!

We begonnen zoals gebruikelijk bij het oude Stadhuis en vandaar liepen we naar de Rijn. Onderweg huizen, bomen en plantjes bekijkend. Bij een van de zilveresdoorns aan het BVPark vonden we een reuzechampignon.

Zilveresdoorns leven niet heel lang. De oudste hier staan er ongeveer 100 jaar en je ziet dat er al veel uitgevallen zijn en vervangen door jonge boompjes. Iets verder zien we aan de voet van een plataan een dwergmispel. Deze soort komt steeds vaker spontaan buiten tuinen voor.

In een grasveld vinden we de schijnaardbei, een invasieve exoot. Voortaan eens kijken hoe deze verder gaat en of hij ruimte laat voor bijvoorbeeld de hondsdrif.

Bij de kade aan de Rijn kijk ik altijd graag. Daar nu een zwarte nachtschade, bessen hier nog groen, maar ook muursla en muurleeuwenbek tegen de muur uiteraard en knopkruid. Ver-

rassend veel verschillende soorten plantjes kun je hier vinden. En dan zijn er ook nog de korstmossen op de rand en de mossen waaronder parapluutjesmos.

Even over de rand kijken naar wat daar groeit: berkjes, vlinderstruiken wolfsfoot en nog veel meer.

Omdat Sint aankwam bij de Alphense Brug besloten wie die kant niet uit te gaan en een andere route te nemen, de Wilhelminalaan in. En zo kwamen we nu bij de Laatste Stuyver, in de 17e eeuw een café met uitspanning waar de postiljons tussen Utrecht en Leiden de paarden verwisselden. Alleen de stal is nog overgebleven, die als woning werd ingericht. Door verbreding van de weg is een deel afgebroken. Later gerestaureerd bleef het uiterlijk vrij ongerept. Binnen nog tekenen van oudsher, bijvoorbeeld een heel zware oude balk met ringen, waar vroeger de paarden aan vastgemaakt werden. De naam werd pas later aan het café gegeven.

Volgens de overlevering hebben Franse soldaten hier hun laatste stuiver verdrongen. Later kwamen veel burgers in navolging van de Fransen ook hier hun laatste stuiver verdrinken.

Er ging een verhaal dat er een zonderling woonde die zijn geld begraven had onder een boom hier. Toen de boom gerooid werd dacht men daar een schat te vinden maar dat bleken slechts stuivers en centen te zijn.

Als je er nu langs komt, kijk dan ook even naar het dak aan de zijkant: er groeit een berk op het dak!

En uit de muur komt ook een plant, helaas nu niet voor mij herkenbaar.

Teruglopend naar de postbrug, zie je daar voormalig Kantoor Samsom-Amstelsteijn. Het pand werd in 1883 door Nicolaas Samsom gekocht van notaris Spruit.

Samsom begon hier zijn drukkerij. Hij werkte bij de gemeente als secretaris, alles moest met de hand geschreven worden. Hij bedacht standaardformulieren en ging ze drukken. Dit sloeg ook aan bij andere gemeenten. In 1885 zegde hij zijn baan op en ging verder als zakenman. Het was hier een groot bedrijf, vandaar de naam Samsomlaan. Nu is het nog als Wolters Kluwer gevestigd in Alphen.

Amstelsteijn komt van de vervallen buitenplaats in de Hoorn, eigendom van Jan Ploos van Amstel. Zijn weduwe verkocht het buiten aan de rijkste man van Alphen, notaris Spruijt. Hij liet een nieuw Amstelsteijn bouwen. De bronzen luidklok is in 1765 geschonken door vrienden van Ploos van Amstel.

Voor dit kantoor staat een mooie walnoot en links daarvan, naast het water, een hemelboom. Nu kaal, maar straks weer met heel lange bladeren (wel 60 cm lang). Wel is goed de bast

te zien, heel kenmerkend voor deze boom: glad, grijs en met lengtestrepen. De hemelboom kan zich snel uitbreiden doordat hij veel zaad produceert en ook nog eens uitloopt op de wortels, wat je hier goed kunt zien. Er staan aardig wat scheuten omheen. De wortels van deze boom scheiden ook nog eens stoffen af die de groei van andere planten verhinderen. Al met al vormen hemelbomen een bedreiging voor de inheemse flora.

De hemelboom staat sinds augustus 2019 op de Unielijst van invasieve exoten. Een soort die op de EU-lijst staat, mag onder andere niet meer worden verhandeld. Verder geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen, te verwijderen, of als dat niet lukt, zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen (informatie van NVWA).

Kijk dan ook tot slot nog even naar de bomen in de Julianastraat, in de herfst prachtig verkleurend. Geen esdoorn wat veel mensen denken, ook al lijkt het blad daar wel wat op, maar aan de vruchten te zien echt wat anders: amberbomen (op veel plaatsen in Alphen als laanboom gebruikt).

Ineke en Liesbeth

Kom kijken! Kom proeven! Kom winkelen
op de boerderij!

landwinkel®

Steenwijk - Alphen aan den Rijn

Aan de Woudbrugseweg 80 in Alphen aan den Rijn vindt u de zuivelboerderij van de familie Steenwijk, natuurlijk ook met een fraaie Landwinkel op het erf! Hier vindt u heerlijke en eerlijke ambachtelijke streekproducten, onder andere de verrukkelijke zuivelproducten van eigen makelaardij, zoals boter en diverse soorten boerenyoghurt.

Welzijn voor de dieren staat voorop

Familie Steenwijk heeft een groot aantal koeien die dagelijks voor de nodige liters melk zorgen. Het welzijn van de dieren staat op de boerderij voorop. De koeien krijgen voer van eigen land en verblijven in schitterende, ruime loopstallen. In de zomers grazen ze in prachtige weilanden. Die zorg voor het dier proeft u in de producten!

Van alles te beleven voor de kleintjes

Wanneer u toch naar de Landwinkel gaat, breng dan meteen even een bezoekje aan de dierenweide. Kinderen kunnen kennismaken met de diverse dieren, zoals een shetlandpony, geitjes, kipjes, eenden en een ezeltje.

Op de Kakelhoeve kan uw kind zich vermaken met de speelattributen en zo spelenderwijs het leven op de boerderij ontdekken. Ook voor de leukste kinderfeestjes kunt u bij hen terecht.

Onze faciliteiten

Veehouderij | Zuivelboerderij/ Pakketten | Streekproducten

Landwinkel Steenwijk

Woudbrugseweg 80, 2401 LT Alphen aan den Rijn

0172-51 83 16

steenwijk@zuivelboerderij.info

Openingstijden

Maandag gesloten.

Dinsdag/woensdag/donderdag: 09:00 -18:00.

Uit beeldbank Natuurkiekers

Hoofdstraat 141, 2406 GG Alphen aan den Rijn 0172-473236

Van Eijkstraat 19
2406 TZ Alphen aan den Rijn
0172 - 471111

www.sterkliniek-alphen.nl
www.facebook.com/sterkliniekalphen

Het leven gaat door en wij dus ook

Misschien is dat wel de belangrijkste les die we uit de natuur kunnen leren: dat het leven altijd weer zijn weg vindt, in het ritme van de seizoenen. Laten we daarop vertrouwen wanneer we geconfronteerd worden met onvoorziene en onzekere omstandigheden.

Gelukkig zijn er andere dingen waarover u wél controle hebt, maar dan moet u ze wel op tijd regelen. Denk aan een (levens)testament, goede huwelijkse voorwaarden of een schenkingsregeling. U weet dan zeker dat de zaken worden afgehandeld zoals u dat wilt.

Vindt u dat ook een geruststellende gedachte? Dan bent u natuurlijk van harte welkom bij ons op kantoor.

Kroes en Partners Notarissen & Adviseurs
Voor nu en later

Koperwiek

Foto's: Martijn de Jong

Kra msvogel

Kramsvogel

Koperwiek

Koperwiek

Koperwiek

Kramsvogel